

A' TSÁSZARI ÉS KIRALYI FELSÉG' KE-
GYELMÉVEL.

Indúlt Bétsből 5. Januáriusban. 1798.

B é t s.

Ö Felsége méltóztatott Nyitra Ivánkai *Vitéz* Imre urat, eddig a' Kassai Fő Nemzeti Oskola' Directorát, *Torna és Abauj* Varmegyékuél, a' Kassai Megye-béli Kir. Kommisszariunál, és a' Nemzeti Oskoláknál Visitatori 's Directori Hivataljában 14 esztendő alatt tett érdemeire nézve, a' Pétsi Tudománybéli Kerület' Nemzeti Oskolájának Kiralyi Inspektorjokká kegyelmesen rendelni.

„Felséges Urunk egy Kabinét-béli irást küldvén Gróf *Saurau*hoz a' Fináantz Minterhez, rendelést méltóztatott tenni, hogy a' Státusnak az igen széles ki-terjedő Jofzág-administrálástól való megmentődése végett, az ő Felsége minden Örökös tartományeibann mind azok a' Status'-jofzágai, a'

B

melyeket valamely különös tekintetre nézve, a' Administratziónak tulajdon vigyázása alatt megtartani tanácsos nem lesz, lassan-lassan el-adódjanak, vagy pedig hosszúság elzúntáig tartó árendába bocsátatódjanak; 's-hogy továbbá, ezen foglalatoságnak lehetséges meg-rövidítettése; 's-a' Vásárlóknak, vagy Árendásoknak ezen jofzágok' birtokára való mennél hamarább lehető juthatások végett, a' Finantz-Ministernek Præsidiuma alatt, a' Fő Státus'-Controllja, és az Udvari-Kamara-Procurementurája is ide vétetődvén, egy Commissió állítottjon-fel, a' mely, az ő Felsége' mindenik Örökös tartományában lévő Status- és Közönséges Fundus-beli - jofzágok között azokat, a' melyek az el-adásra vagy árendába való bocsátásra megkivántató tulajdonsággal bírnak, ki-választja, és, valamint a' ki-választásról, úgy azon módrol is, a' mely szerént ezen jofzágoknak árrok el-intézetődhetnek, hogy a' Vásárosok vagy Árendások, az után eshető bizontalanságoknak ki ne tétődjenek, 's-azon formálításról és rend-tártásról is, a' mely szerént az e'-fele jofzágoknak kotyavetyéltetődések kezdődni fog, ő Felsége' elibe projectomokat terjesztzen.

„Ezen projectomok szerént fog az után ezen jofzágok' kotyavetyéltetődése, munkába vétetetni. A' fejjebb mondott Commissiónak mindazáltal szabadságot méltoztatott ő Felsége engedni arra, hogy a' különös történetekben, mikor a' Vásárolni vagy árendálni akaró belső vagy külső orizági születésű személyek, valamely meg-határozott jofzágért való kívánságaikat ki-nyilatkoztatják, az e'-fele kérelmek azonnal fontolás' alá vétetődjenek, 's-az ilyen jofzágoknak kotyavetyéltetődésekről, még előbb is, hogy-sem a' sor azokat üné, ő Felsége előtt jelentés tétetődjék. —

„Egyzersmind azt is meg-engedi ő Felsége hogy az ilyen Státus'-jofzágainak el-adásokban,

az ő árroknak egy 3-mad-részét, a' 4 és 5 pró-
Centós Status-Obligatziókkal is, *al pari* (tulajdon
betsek szerént), fizethetsék a' Vásárlók. —

„Végezetre, az ezen Kamerális Dominiumok' el-
adattatódásából bé-jövő Summa, az ő Felsége
meg-határozott parantsolatja szerént, a' Státus-
adótságainak meg-fizettetésekre rendeltetett fun-
dushoz foglaltattatik, éppenn úgy, a'-mint a'
közönséges Fundusok'-javaiból való jövedelemek-
nek örökké a' magok' fundusok' Capitálisaikhoz
kell folyni: melyre nézve ő Felsége különösön
meg-kívánja az Udvari Finantz-Dikasteriumtól,
hogy szorgalmatosonn vigyázzon, hogy az ezen
Kamerális jofzágoknak el-adattatásokból bé-jövő
pénzek, a' rend szerént való jövedelmekkel telyes-
séggel özfize ne elegyittessenek, különös számolás
alatt tartattassanak, és a'-mint bé-jönek, egyene-
sen ahoz a' fundushoz igazittassának, a' melyhez
tartoznak, vagy a'-hová határozottatva vagynak. —

„Ezen Felséges Rendeléshez képeest, az erre
határozottatott Commissió az Udvari Finantz-Dikas-
teriumnál azonnal fel-állittatván, az el-adó vagy
árendába botsattatandó jofzágoknak ki-választá-
sokhoz, és az ő árrok' meg-határozásával való
foglatatósághoz már hozzá is fogott.”

Itt Bétsbenn a' mult Oktobertől fogva olyan
matska dög vagyon, a' mely már valami 400-zig va-
lót meg-ölt. Leg keményebben uralkodott Novem-
berbenn: az utánn gyengült lassan-lassan. Ezen
matska-pestis' tulajdonsága ezekből áll: — A' be-
tegek egyfikeribe szomorukká lesznek, az evéshez
való appetitust el-vezztik, fel-fuvódnak, gyakran
zöld-epét hánynak, aloll is hasonló megyen töl-
lők, az utánn kevés napok alatt el-halnak, a' nel-
kül, hogy meg-dühödnének, vagy valakinek va-
lami ártalmat okoznának. Ugy találtatott, hogy
az ő epe-hójogjok igen tele van fekete jepével,

's-belső részeikbe és a' lépekbe, fene esett. Kevés hónapok előtt a' Keppenhageni matskák között is hasonló dög uralkodott; sőt Dresdábann és Lipzábann is. Az emberekhez azoubann leg kisebb befolyása nintsen.

H e l v é t z i a.

A' Solothurni Kánton: és a' Frantzia Respublika: között, egy-más-meg-nem értés (vagy igen-meg-értés) támadott, a' melyre a' következő környülállás adta az alkalmatóságot: — Mikor Gen. Bonaparte Olofz országbol Ralladt-felé utazván, *Solothurnba* várattatott volna, a' Nagy Tanáts olyan rendeléft tett, hogy a' báftvákrol ágyuzzanak néki. A' Kitsiny: Tanáts (vagy Titok-Tanáts), mind-hogy néki a' Nagy-Tanáts rendeléseit, egyenesen el-törteni nem szabad, azt 'hát tsak egy hozzá-adás által törölke-el, t. i. olyan parantsolatot adott-ki, hogy a' szokás szerént az elvéli Vetsernye és a' hajnali 4 ora között, az ágyuk ki ne lövettessenek. A' parantsolat tudtára adatott *Czelter* nevü Vár-Komendánsnak: hanem ez, a' Nagy Tanáts' rendeléséhez tartotta magát, és éjjfékor, mikor *Bonaparte* ott kereftül utazott, a' vár-falainn ágyuztatott. Az *Oberfler* ekkor mingyár árefláltatta ugyan a' Komendáns tífztet: hanem az utánn tsak hamar szabadonn botsáttatta. A' Titok-Tanáts ellenben, ujjanton árefláltatta ugyan azonn tífztet. A' Frantzia Directoriumnak azoubann tudtára esett a' környülállás, ki is a' maga Solothurni Agense által olyan jelentéft tétetett az ott levő országló-Iséknél, hogy, ha *Czelter* haladék nélkül szabadonn nem botsáttatik, a' Directorium, a' feljebb említett egymásal'ellenkező rendeléseket ugy fogná nézne, mint a' mellyel fel-tett tzel szerént a' Frantzia Respublikát az, ő telyes hatalmu Követjének személyében bántották volna meg.

Azon meg-külömbezettető maga-viseletjében Bonapárténak, a' mellyet a' külömb-külömb. Helvétziai Kántonokhoz ki-mutatott, azt is meg jegyzik, hogy tsak Bäseltől, mástól egyiktől se fogadta-el az igyen való tartatást. Bäselbenn minden költségét, egy köszönettel fizetette-meg. Azólta még a' Directorium is különösönn meg-köszötte ezen Kántonnak az ő Bonapartéhoz mutatott tisztetség tételeit. —

Egy időskétől fógva Bernábann titkos Conferentziákkal foglalatoskodnak a' Freyburgi, Solothurni, és Bernai Deputatusok. A' mi azonban az ellenek fenyegetődző környülállásokat illeti, ezek olyan tulajdonságuak, hogy, némü-némü változásoktól több Kántonok tarthatnak, a' melyek által ezeknek Constitutziója. külön-külön értetöve, egész váliozást szenvedhet: de a' mely által az egész Szövetségnek függetlensége, semmi rövidséget nem fog szenvedni. — A' zsbongás közönséges közöttök. A' Demokratikai indulat, minden felölről kezd az ő Pátritziusaik' és Aristokratáik' Constitutziójaellen emelkedni. Az Appenzeli Kántonban lévő zürzavaroknak az adta az alkalmasságot, hogy egy Commissió formálodván, számot kezdett kérni az Elölljáróktól. — Mind ezekből azonban még eddig ennyi a' következés, hogy a' Helvétziai Directorium rend-kivül való Diétát hirdettetett, a' mely *Arauba* gyül özsze, és némely Kántonoknak félelmes állapotját veszi fontolás alá. — Azokat a' Bäseli Püspökséghez (már most a' Mont-Terrible nevü Frantzia Departamentomhoz) tartozó vidékek, a' melyekről a' közelébbi Merkur emlekezett, már el-foglalták, a' Bernai Kántonnak nem kevés meg-kedvetlenülésére, a' Gen. St. Cyr' vezérlése alatt a' Frantzia seregek. Egyéb aránt bizonyosá tette a' Frantzia Követ *Bacher* ezen vidékeknek el-foglaltatások. kór a' Zürich-béli Directoriumot a' felöll, hogy

ezen már meg-történt foglalásonn kívül, minden egyéb hírek, a' melyek a' Frantziáknak több ilyen foglalássok iránt való tzélozásaikról Helvétziára nézve el-terjesztődtek volt, fundamentom nélkül valók. — A' Bernai Kormanyozók, azon kívül, hogy a' Frantzia seregeknek az említett Bernai vidékekre való bé-szállása ellen protestáltak, egy 40 ezer fejből álló fegyveres sereget is gyűjtöttek, mint hallatik, özfze. Mint-fogják más Kantonok magokat abban a' történetben viselni, ha a' Bernaiak így alkalmaztatják magokat, még nem tudhatni.

O l o s z O r s z á g.

A' Cis-Alpínai Directorium egy uj Decretom által, a' Helvétziától vagy inkább a' Graubundtól el-vált Chiavennai Grófságot, a' *Dell-Addá'*, a' Valtelint és Bormiót (Wormiót) pedig *Dell-Adda-ed-Oglió'* = Departamentomokkal kaptsolta özfze. —

Az az irás, a' mely által a' Pápa a' Cis-Alpína Respublikát előbbször meg-esmérte, Cardinál- és *Doria* által a' Cis-Alpínai Külső Ministerhez *Teszi*hez intéztetett, és ilyen szavakkal készítettett volt: — „Hazafi Minister! *Auderoli* Hazafi tegnap este közlötte vélem az Ur' 16-diki levelét, azzal a' határozással együtt, a' melyet a' Cis-Alpínai Directorium ide küldött. En mind kettőt által adtam ma-reggel a' Szent Atyának, a' kitől olyan parantsolatot vettem, hogy ő Szentsége a' Cis-Alpína Respublikát gyönyörűséggel meg-isméri, és hogy, ha a' Cis-Alpínai Directorium a' maga Romába küldendő Követjét ki-nevezte, azt ő Szentsége el-fogadja, és maga is el fogja a' Directoriumhoz a' maga Helytartóját küldeni. Ezen ki-nyilatkoztatásból azt a' következést fogja, remén-ségem szerént, a' Directorium és a' Hazafi Minister Ur tsinálni, hogy a' közöttünk való egyezés

eröss lábom marad. Szerenységemnek tartom, hogy az Ur' levele' kívánságának eleget tehettem, és bizelkedem magamnak azzal, hogy az Ur olyan jó fog lenni, hogy nékem alkalmatosságot-szerez ezen jó egyesség' fenn-tartására való igyekezetemnek tselekedet által lejendő meg-mutathatására is. Ilyen hajlandóságokkal maradok én &c.

Ezen írást a' Cis-Alpínai ifju Tanács, Déc. 4-dikénn fontolás alá vévén, heves vetelkedések támodtanak felette. *Letanzi* azt állította, hogy az a' Respublika' meg-esmérésére nézve egészfzen semmit-erő, mivel hogy nem a' Cárdisálisok' Collegiumának előre való meg-fontolása utánn ké-szítődött. Hogy a' Cis-Alpínusok ezzel az ő Respublikájok' meg-esmértetődésével meg nem eléged-tenek, és a' Pápához ujj kívánságokat küldvén, a' háborut az utánn is folytatni meg-nem szün-tenek, bizonyos; még az utánn foglalták-el a' *St. Leó* erősségét, és az utánn nyomultak bejebb is a' Pápa' vidékeinn. — Mihelyest a' Cardinális Secretarius Dec. 5-dikénn a' Cis-Alpínus seregeknek ellenségeskedéseikről, az Urbinóból és Pesaróból érkezett Kurirok által tudósított volt, azon-nal a' Frantzia Követhöz, és a' véle való beszélge-tés utánn, a' Pápához ment, a' mely utánn a' Cis-Alpína Respublika' meg-esmérésére, egy Pápai-le-velet (Brevét) expedialtatott akkor mingyár ő Szentsége, és Chevelier *Buffyr* olyan rendelés mel-lett nevezte-ki a' maga Követjévé a' Cis-Alpína Respublikához, hogy haladék nélkül induljon Mey-land fele. Azonban a' Fr. Követ Bonaparte is Ku-rirokat küldött, mind a' Cis-Alpínus seregek' ve-zéréhez Gen. Dombrovskyhoz, mind pedig a' Di-rectoriumhoz Meylandba. —

Ez a' Directorium (a' 17-dik Décemberi Ólosz levelek szerént), officialiter jelentéft tétetett mind a' két Törvény-hozó Tanácsokban a' *St. Leó'* vá-rának és némely Pápai vidékeknek Gen. Dombrov-

szky által lett el foglaltatódásokról, hogy így a' Cis-Alpína Respublika, azon régi jussaiba visszafiztetődjék, a' melyek ő tölle az által vétetődtek vólt el, hogy *Pippinus* Király a' nyoltzadik Seculumbann, Romagnát és Anconát, *István* Páának ajándekozta. Ez a' lépése a' Cis-Alpínai Respublikának, a' melyet ő ezer esztendőök előtt való jussonn fundál, Olofz országban nagy figyelmeteséget csinált, és olyan ditsőségek-kivánók tzelezásokat árul el, a' mely nem lehet, hogy szomszédjait ne nyughatatlankodtassa. Így Urbínónn kívül, Anconára is tzelezással vólnának a' Cis-Alpínusok.

Frantzia Ország.

Déc. 20-dikánn az Öt-százak' Tanátsa adott vendégséget Bonapárténak, a' melyenn, a' Directorium, a' Ministerek, és sok masok jelen-vóltak. —

Párisbann az 1796-dik esztendőnek 29-dik Septemberétől fogva, 1797-nek 20-dik Septemberéig 23,558 lelkek születettek, és 20,201 halt-meg. Házasági életre 538 pár ember lépett: és 1043 pár lépett-ki belőlle.

Gen. Bonapártérol ismét előll-kezdették a' Párisiak a' belzédet. Azt mondják, hogy mingvár Párisba való érkezése utánon egy Béres-botsit (a' melyet itt felső országokban, *Fiakkernek* neveznek) hozatván, azon ment a' Directoriumhoz. A' Directorium' elibe nem szoktak bé-botsátani mást, csak a' kiknek Hazafi-czédulájok vagyon. Bonapárte nem mutathatván a' strazsanak ilyen czédulát elő, ez előbb nem akarta őtet bé-botsátani. Ekkor mondja Bonaparte igen betsületesenn: — *Camerad! botsásd-bé Bonapartét; a' mely szót a' katoná hallván, ő is kapja a' puskáját, praesentálui*

kezd, és kiáltani, hogy: éljen Bonaparte! — a' ki is ezenn öröm-kiáltás által az utann polztról-polztra késértetett egéiz a' palotáig. — Az a' Regiment, a' mely a' városnak abbann a' részébenn fellzik, a' hol Bonapárte szállva vagyon, parádeflázsát akart néki a' kapuja' elibe alítani: hanem azt meg-köszönnvén Bonaparte, nem fogadta-el, azzal ventvén magát, hogy ő Párisbann nem Komenderozó, hanem tsak egy tsupa Polgár. —

A' Párisi Tudósok, mint Mecenasfokat ugy tisztelik és magasztalják Bonapártét azokért a' Tudományok' és Ritka-művek' monumentumaikért, a' melyeket ő Frantzia országnak szerzett.

Az örvendetes környülállások között azonban, itt is helye van a' kedvetlennek is. Beszéli, hogy Déc. 15. dikénn egy' ember Bonapártéhez menvén, mondja néki, hogy egy öfzfe esküvés volna formáltatva ellene, a' mely szerént ő, és az 5 Directorok meg fognának méreg által étetödni. Bonaparte ezen embert árestáltatja és küldi a' Politziai-Miniterhez, a' hol az ember hasonló vallást tévén, még arra is ajánlotta magát, hogy ő el fog két hiteles személyeket egy afzszony-emberhez vezetni, a' ki még nyilvánóságosabb magyarázatot fog a' dologról tenni. Két személyek adattatván melléje, mennek az afzszonyhoz; ezt a' véribenn heverve találják a' szobájábann; vizsgálják jobbann is, és látják, hogy valakik spárgával akarják légyen meg folytani, 's-hogy néhány döfések és vágások is vagynak rajta; sok vért köpik; a' mit még mondhatott, titok; a' vélekedés az; hogy valakiktől olyanoktól folytódott volna meg, kiknek titkaikat tudta, és a' kik féltének, hogy általa el-árultatnak.

Az a' meg-gyilkoltatott afzszony, kiről feljebb emlekezett vala, az ujjabb Párisi levelek szerént még él; az ő ki-nyilatkoztatásai igen fontosok,

's. a' Birák is szorgalmatosonn utánna indultak a' puhatólódásnak. — Egyéb aránt, e' féle historiátskák többek is beszéltetnek Bonapártérol: Ötet a' maga meg-bizott emberei gyakran meg-intették Olofz országban, hogy az ő egyik meg-nevezett szolgája áruló vólna, és ő ez által meg fogna éte-tödni. Bonaparte nem láttatott ezen szókonn meg-indulni, sőt meg-tiltotta, hogy néki erről ne szoll-janak többet. Harmad-nap-mulva, midönn feleszamu vendégeivel az asztalhoz indúlt vólna ülni, az említett szolgájához fordúl, és így szoll néki tsendes hangonn: — „Na, jól van! 's hát ugyan te lehetsz az, a' ki éngem' meg akarsz étetni? A' legény, mint-ha a' menkö meg-ütötte vólna, ezen szokot halván el-sárgul, reszketni kezd, habozni kezd beszédében, 's-fel-tett tzélozása felöll semmi kétséget nem hágy hátra. Bonaparte ekkor mingyár ki-fizettette az embert, és el-botsáttatta magá-tól; egyéb bántodást nem okozott néki.

A' Directorium el-törölte közelebről azt a' Párisi Ujjságot, a' melynek ez volt a' neve: *Narrateur Universel* — azért, hogy így írt volt egyik le-velében: — „Beszélük, hogy a' *Pay-de Vaud* Fran-tzia országnak fogna engedödni, melyhez adják még a' Neuchateli Fejedelemséget is, a' melyért Frantzia ország más poltlást fogna szerezni a' Prusiai Királynak. „ — mert (így szoll a' Di-rectorium végzése) egy ilyen nyilvánságoson ha-zug hírnek el-terjesztése által, nem egyébre tzéloz-hatott a' nevezett Író, hanem a' Frantzia Ország-ló-széket rágalalmazására, 's-hogy rettentse a' Helvé-tziai népet azon lépésektől, a' melyeket ez kü-lömbenn, a' maga' telyes julsainak vizsza nyeresé-re tehetne.

Valami 16 Ujjságok' helyébe azok közzül, a' melyeket a' Directorium a' 4-dik September' alkal-matósággal el-törölt volt, más nevük állot

tanak volt fel, mint p. o: *Eclair*' helyébe *Annales politiques*, a' *Quotidienne*' helyébe *Bulletin de-la-Republique*, &c. Most már ezeket is hasonló módon el-örölte a' Directorium, azon ökbül: hogy ezek még máig is meg-egyezett Systema szerént iparkodnak a' közönséges hajlandóságnak meg-veztegetésénn, a' Respublikai rendeiséseknek és törvényeknek oltsárlásánn. 's-több e'-felék. —

A' Frantzia hajóknak ujj neveket kezdett adni a' Directorium: a' Jupitert Batavusnak, Nestort Cis-Alpínusnak, Pegasust Hochénak, Apollót Marceaunak nevezte, &c.

BCU Németül Orvostudományi Cluj

Bonapárte még nem érkezett *Rastadba* visszafra — innét hát még most nem szolgálhatunk semmi fontos ujjságokkal. — Wormátziából Déc. 25-dikén, irták: hogy Gen. *Dehelle* meg kezdette volna Mainz alá a' vár-vivó ágyukat indítani, olyan tzeittel, hogy erőszakkal is hozzá nyúljon a' dologhoz, ha a' vár a' foglalásábann ellent-állásra találna; hogy Mainzi Komendánsá a' Director *Reubel* ötse Gen. *Reubel* rendeltetett volna ki; 's hogy, de ez még igen bizontalan hír, a' Frantziák a' Birodalommal való meg-békéllés után, a' Mainzi hidnál lévő *Castel*, és Coblentznél lévő *Ehrenbreitstein*' nevü erőiségetet, a' *Rénus*' jobb partján, el fognák rontani. —

Mainzbol, Déc. 27-dikén: — „

„Innét ma reggel egy hat Polgári és Katonai Választó Fejedelmi tisztekből álló Követség ment ki fontos Confereatziára *Wibadenbe* Gen. *Harrihoz*.

M a g y a r O r f z á g.

Honth Vármegyéből: — „

„Az idő telik; a' kornyúlállások változnak. Midön a' Honthi Ns Insurgens sereg fel-menő-félbe vólt, a' dífze ezen Vármegyének Kementzén a' Megye-házához öfzfze sergelvén, trombita, és minden féle muzsika szó által nagy vigságok között éleztette sziveinket, 's-ugy bortsátott útnak: vilzfza jöven pedig, a' mint *Esztergom*' városa által már meg-vendégelve lévén a' Nemes sereg, mindjárt az első Honth Vármegyéhez tartozó *Kövesd* nevü helységben, nagy érdemü Tifztelendő, *Cselko János* Plébánus Úr által nem tsak az egész Tifzti Chorus, de öfzfzeséggel egész második Divisiohoz tartozó Katonaság ugy meg-vendégeltetett, hogy molt is az köz Katonaink, ha elzettekbe jut: vivatot énekelnek nékie; más nap vilzfza térvén Kemencze Helységébe: ott Második Vice-Ispány Tttes Thesay Foglar János Úr, az egész Tifzti Chorust, 's-azoknak Kedves Feleségeit, Kik fel-menttekkor az Uraikat ugyan kísérni nem akarták, de most repülve mentek hogy mennél hamarébb láthassák Férjeiket, helyyefsen 's-tifzta szívből meg vendégelte, 's-oda való Tifztelendő N. Magyar Plebanus Úr 400-ig való köz Katonáknak 's-all Tifzteknek elegendő bort ingyen adott; a' többi Uraságok ködös lévén az idő, és így egésztelen: ezen alkalmatofsággal ki maradtak — — El-halgatván azon Nagy Czeremoniát, a' mellyet *Rima-Szombath* mező Város által tétetett a' Kis-Honthi Kerület, ezen egy Magyar szívből eredett Dictiót, hogy Világ elibe bortsátalsék, méltónak tartottam:

„ Nemes Vitézek!

„Kettöztetett Örömmel fogadlak, 's-fogadhatlak-is ezen Tekintetes Kis-Honthi Tagoknak Ké-

pébenn Titetekte Nemes Vitézek, mintsem fogad-
talak vala hat Hónapokkal ez előtt, a' midonn a'
Tekintetes Vármegyének Zászlóját úgy mint egy
Nevezetes Kintset díszesen bé-hozni, 's be-késér-
ni méltoztattatok, és úgy tartom méltán. Akor
csak Zsengéjibenn lévén a' fel-keles, egyedül azon
homályos Képzelődésekkel, biztatott, hogy talán
régí 's-híres Nemes Eleinknek, bátor a' gyengéb
's-külső Nemzet-béli Nevelis által puhaságbann
merült Magzati, példaúl vévén 's-Szemek előtt
tartván azoknak nevezetes, 's-Vitézi cselekedetei-
ket, hasonló nagy cselekedetek végben-vitelére
fel-indittattnak; de már most, midön képzelődésink
valóságra változtanak, midön illy virágbann 's-
ily tökéletességbenn szemlélhettjük a' Nemes fel-
keléft, midön ily ditsóségesen Honnyainkbann
bátor tsak téli Kvartélyokra-is vízfza érkezettek,
nem kell-e' valóbann kétszerésen örvendeznem?

„Fel-keltetek a' Törvénynek értelme 's-ít mu-
tatása szerént, hogy Kedves Hazátoknak hív ol-
talmazói 's-rettentő Elenségeinek erőfs meg-Gyö-
zöi legyetek, és nem telyesítették-e' a' mennyire
lehetett, és a' menyire hatalmatokbann állott, ezen
Nemes Kötelelségteket?

„Úgy-e'? hogy Kedves szülő helyeitektül,
Barátaiktól, Atyátokefiktül, Feleségeitektül,
Gyermekeitektül vég képpen el bútsúzván, min-
den tsendelségteket, érzékenyebb! Gyönyörűség-
teket, javaitokat, életeteket a' Haza' javáért fel-
áldozván, egész készséggel, bátor szível, meszfe
földre mentetek? Ott a' Táborozásnak nyughat-
lanságait 's-minden féle terheit Nemesi türede-
lemmel el-szenvedtétek? a' Katonai gyakorlásban
oly jeles elő meneteleket mutattatok, hogy az
azokat látó külső Nemzetbéliek-is meg vallani,
's-meg ösmérni kintelenek vóltak, hogy a' Magyar
Nemes született Katona: nem-is hibázott egyéb

az alkalmatofáságnál, ily kéfz 's-gyakorlott! Fér-
fiaknak a' fényes Gyözedelmekre. Találkoznak
tudjuk olly írigy szivek-is, kik szolgálatotokat,
szenvédéftetek, faradságtokat, nem érdemnek, ha-
nem hijába valóságnak hirdetik, 's-a' tsatázás
's-vér ontás által nyert Gyözedelmeket, előll mu-
tatni kívánni fogják; de az ilyenek nem ösmér-
vén Nemesi kötelefsígtetek, bal vélekedések kö-
zött hevernek, és tsak jó hireteknek neveteknek
rágalmazói. Nem az a' Vitéz, a' ki nagy névnek
szerzése végett, kevélységbül Országokat rabol,
rontt, 's-emberi vért ont, mert ez a' leg vadabb,
és fene álatoknak-is tulajdonsága; hanem az, a'
ki Polgár Társai közt szelidül és békefségesen
élni tud, 's-erejét tsak azért fogyasztja, hogy
kedves Hazájának békefséget 's-Polgár Társainak
tsendes meg-maradáft szerezhesen. Hát ezen te-
kintetbül nem lehet-e' Titeket-is méltán Vitézek
közzé számlálni? Hiszen a' Nemesi Fel-kelésnek
ideitül fogváft, halgatnak az ágyúk, nem tsatog-
nak a' tsatákra szolgáló mezök, az erős Várak
tsendefséggel be-vonva vannak, 's-ezen tsendefsé-
geket bizonyofsan a' kelemetes békefség Követni
fogja. —

„Nem akarunk mi ugyan néktek hizelkedni,
vagy egyet közületek másokon felöll magasztal-
ni, mert az első, nemesen gondolkozó szivre nem
ható, a' második többnyire másoknak meg-ala-
tszonyításával jár; elégedjete meg azon ki-nyilat-
koztatásunkal, hogy a' Megye, tett szolgálatjait-
okban 's-betsületes viseletetekben meg nyúgfzik.

„De ugyan-is hogy ne fogadnánk mi már Ti-
teket szivefsen vízfza e' Megyébe, melynek azon
kivül-is tagjai vagytok, kik az ő Ditsöségének 's
Hirének ezen Fel-kelés által-is nevelői voltátok,
a' kikben ezután-is e' Megye, hív Védelmezőjét
láthatja. Inkább örvendünk mi most azon, hogy

egész épségben láthatunk Titeket, mint sem ör-
vendeznénk, ha sokaknak, noha ditsőséges 's-vi-
tési halálokról emlékezhetünk, másokat pedig vé-
res sebeken szemlélhettük volna, mert ezek köny-
hullatasokra nem pedig öröme szolgáló törté-
netek.

„Jöjjetek tehát közinkbe addig-is, még az
Egek itt mulatástokat engedik, barátkozzatok vé-
lünk, folytassa kiki atyáival, barátival ez előtt
divattjában volt, de holzzabb időtül fogvást fél-
be szakasztott kedves társalkodását. Vigasztaljá-
tok, 's-öleljétek kedves 's-eddig tsak Férjeiknek
halálokról álmódzó, 's-rettentő képzelődésekkel
küzködő unalmas magánosságban élő Feleségte-
ket. Szorítsa az Atya kebelébe magzatját, 's-gyö-
nyörködjön kedves Csemetéjiben.

„Ime Vitézek, illy gyönörködtető, illy kele-
metes és a' leg-keményebb szívet meg-lágyító fogla-
latosságok-is várnak é Megyében Titeket, ezekért
pedig nem egyebet kívánnak Tőletek, hanem hogy
a' mint fel-áldoztatók javaitokat, életeteket é-Ne-
mes Megyének, és az egész országnak védelmére,
ugy szinte áldoztatók-fel viseleteteket annak tsen-
deltségére.

E' Nemes Megye boldogítástokra 's-javaitok-
nak elő mozditására kész, de viszont azt-is várja
Tőletek, hogy ugy mint, a' föllebb valók irant tar-
tozó engedelmségben gyakorlott Férfiak, mások-
nak erkölytelenségekre alkalmatosságot ne szolgál-
tassatok, hanem mindjakoknak a' szelid 's-tsendes
viselet által például legyetek.

„Az Uraknak pedig, kik ezen Nemes Sereg-
ben Tilzti-Hivatali viselnek, 's-kiknek bölts, 's-okos
kormányozások által illy ezen Sereg ditsőségesen
katonáskodott, lözörségsen, kölönöfsen pedig
Fő-Strázsa-Meller Urnak, a' ki egész eddig tsu-

pán csak e' Megye iránt való hajlandoságból e' Vitézeket vezetni méltoztatott, közfönyük hív Izolgalatjokat, fáradságokat, nappali 's-éjeli nyughatatlanságait. Vegyék érdemlett jutalomul azon meg-másolhatatlan iogadásunkat, hogy az Urak iránt való igaz hajlandoságunknak 's-üfzteletünknek, ízívünkben örökké tartó ofzlopot emelünk. „

T u d ó s i t á s o k.

Broughton' Religiói és Ladvoeat' Históviai Lexiconai eránt sok helyekről irnak hozzám, hogy azokat a' Kérőknek számokra küldjem meg. A' közelebb lakóknak számokra *Weinmüller Komáromi Typograpus* Ur, mint eddig, úgy ezután is bizonyosan meg küldi. A' távolobb lakók, az alkalmatosságnak nem mindenkori létele miatt, a' nevezet munkákat későbbben vehetvén, azokat Posonyban, Győrött, Veszprémben. Siklóson, Fehérvárratt, Festen, Debretzenben Patakon, Kassán, Losontzon. Ungváronn, Munkátson, Kolosváratt, Zágrábban, Sopronban. Nyitrán méltóztassanak ke-restetni.

Vosgien Geographiai Dictionáriuma felöl is, mellynek ki adását meg ígériem, sokan irnak kozzám. Most ennyit felelhetek. A' Munka nállam IV Tomusokban a' Magyar Országi, és ahoz tartozó Tartományokban lévő helyeknek hozzá adásokkal meg bővítve, régen kézzen vagyon. De annak ki adását, a' mostani környülállások, és a' Státusokban már meg esett és még meg eshető változások miatt, szükséges továbbra halasztani. *Komáromban*, Decemá. 25-dik napján 1797.

Mindszenti Sámuel.

